

MÚSICA ■

Mor el pianista i compositor Jordi Sabatés, una llegenda de la música catalana

ECONOMIA ■

L'IPC va experimentar l'any passat una pujada desconeguda des de 1992

TECNOLOGIA ■

Paraulògic i WordleCAT estan donant un renovat impuls al català a les xarxes

EL

MAGAZÍN

Núm. 207

Divendres, 14 de gener de 2022

LLIBERT FERRI

“Rússia és un estat policial”

ENTREVISTA

LLIBERT
FERRI

“Rússia és un estat policial, amb un ‘deep state’ immens. Putin arriba a tot arreu, no és només l’amo del Kremlin”

El dia de Nadal va fer 30 anys de la caiguda de la Unió Soviètica, la desfeta d’un imperi organitzat al voltant de Rússia. Des de llavors la trajectòria d’aquest país –que malgrat tot continua sent una gran potència– ha estat més a prop de l’autoritarisme que de la democràcia. I marcada sobretot per un home: Vladimir Putin. Llibert Ferri, antic corresponal de TV3 a Moscou, ha estat testimoni de tota aquesta evolució i l’ha explicada a ‘Putin trenta anys després del final de la URSS’ (Ed. de 1984), un d’aquells llibres que només poden escriure periodistes amb una visió àmplia i coneixement a fons d’un país.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Bernat Cedó

En un moment del llibre vostè diu que “el referent més diàfan de l’autoritarisme postdemocràtic a Europa és la Rússia de Putin”. De l’antiga URSS (Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques) a l’actual situació, hi ha constants que no han canviat? Com s’explica?

Hi ha hagut una continuïtat. Encara que la Unió Soviètica s’ensorra perquè té incorporada una síndrome autodestructiva, les últimes empentes li venen de fora. Hi ha poders internacionals que es neguen a fer un Pla Marshall per a la URSS, com plantejava el seu últim ministre d’Economia amb cara i ulls, Grigori Iablinski. En canvi, intervenen burocràcies molt guarnides de glamur com l’Institut d’Estudis de Harvard o el Fons Monetari Internacional. Entre tots aconsellen la privatització al màxim, si es podia de manera prou vistosa i, si no, en subhastes delictives. Això va empènyer a la misèria i la pobresa cap a 40 milions de persones i 100 milions van quedar prop de la precarietat. Es calcula que només set o vuit milions de russos van accedir a un nivell de vida equiparable al de les classes mitjanes occidentals. Aquest ensorrament va acompanyat d’una escenificació de la rendició

incondicional...

El capitalisme ha derrotat el comunisme. La fi de la història, es va arribar a dir. Rússia ho veu com una humiliació?

L'exemple és com s'elabora el tractat Dos Més Quatre, el de la reunificació alemanya, que entra en vigència el mateix any 1991. Moscou el signa perquè no podia fer altra cosa, tot i que Mikhaïl Gorbaxov demanava que la reunificació alemanya anés acompanyada d'un estatus de neutralitat respecte a l'OTAN. L'any 1990, quan es va signar a Berlín, els representants soviètics van ser ignorats. No es va tenir en compte res. Putin ja llavors havia dit que això tindria conseqüències, i que la dissolució de l'URSS era la catàstrofe geopolítica més gran que havia passat a Europa al segle XX.

Els que tenim prou edat, recordem els caòtics anys 90 de Rússia, sota la presidència de Borís Ieltsin. Putin sorgeix com a reacció a això?

De la mateixa manera que Hitler emergeix del caos de la república de Weimar i del sentiment d'humiliació després de la Primera Guerra Mundial, el personatge de Putin és fruit del sentiment d'humiliació de milions de russos i el caos de la Rússia

de Ieltsin. Emergeix de tot aquest ressentiment, com diu el professor Timothy Garton Ash de la Universitat d'Oxford.

Vostè diu que al principi es dubtava fins i tot que pogués consolidar-se en el poder. Un home gris, que venia del KGB, els antics serveis secrets. La guerra de Txetxènia l'aferma?

És la seva guerra. El conflicte de Txetxènia, en temps de Ieltsin, divideix els russos i unifica els txetxens. La segona fase fa que els txetxens es divideixin entre clans i quan Putin és primer ministre, l'any 1999, ja té molt clar que això cal explotar-ho. La guerra es controla i guanya en quatre dies, és un genocidi. Però a través d'aquest conflicte Putin agafa popularitat i s'enfila a l'onada d'ultranacionalisme rus per arribar a la presidència. Quan Ieltsin dimiteix el 31 de desembre de 1999, és nomenat president interí. I després, el 26 de març de 2000, ja és elegit per sufragi universal.

Guerra per una banda, i economia per una altra: tan important com això pot ser-ho l'estructura econòmica que fa possible el seu ascens?

Des d'Occident es pensava que duraria poc, que com a màxim seria un àrbitre entre els interessos dels oligarques. Un titella. Però va ser l'amo de la situació perquè va saber trenar tots els interessos que hi havia i les situacions que se li van presentar a favor. Sobretot, el mestre d'orquestra va ser l'oligarca Boris Berezovski, malgrat que després el va amenaçar amb la presó i va haver de marxar del país. Tots dos juguen amb les cartes marcades, saben que entre tots dos han finançat la guerra de Txetxènia i els atemptats de la tardor de 1999 en què van morir 300 persones de diferents ciutats russes. Que les van posar els txetxens? Potser sí, però qui movia els fils i els va contractar? Berezovski. Qui desplegava la logística? El KGB.

Putin té un ampli suport popular al principi, és innegable. Perquè canvien llibertat per seguretat?

Ell ho formula com una *modernització autoritària*. Al cap d'un temps, Iavlinski diu que és autoritarisme sense modernitat. Però ja està fet. La gent no volia tornar als temps de la *perestroika* –sobretot els darrers– ni als de Ieltsin. I per això el van votar. Que després resulta que no és l'home ideal? Que cada vegada hi ha més gent que el vota a contracor? Sí. Però molts ho continuen fent.

No té oposició? Parlàvem abans de Iavlinski, el primer, de qui vostè diu que hauria estat un gran primer ministre... de Dinamarca o de Suècia. Després ve el magnat Mikhail Khodorkovski, ara Alexei Navalni, el que va ser enverinat.

No oblidis Boris Nemtsov, assassinat a la plaça Roja l'any 2015. Khodorkovski és a la presó, a Iavlinski l'anul·len posant-li totes les travetes que poden amb la legislació electoral... i Navalni, a més d'enverinat ara el tenen a la presó. Cap dels que han intentat un lideratge opositor no se n'han sortit perquè tampoc hi ha hagut prou base a sota.

On i entre qui té més suport Navalni?

Hi ha una *primera Rússia* més o menys modernitzada. De les 12 grans ciutats, dels que viatgen i tenen internet, dels més europeistes i que se senten classe mitjana encara que no ho siguin. Aquests veuen Navalni com una expectativa, però no li

donen suport més enllà del 25%. I per què? Perquè a Rússia mai no hi ha hagut una democràcia autèntica. Quan va durar? En la Revolució de 1917 fins l'arribada de Lenin, que fa un cop d'estat a l'Assemblea Constituent quan els bolxevics eren minoria. I ja hem d'esperar fins a Gorbaxov, l'any 1989, quan fa unes primeres eleccions *democràtiques*, no amb partits sinó amb el sistema uninominal de candidatures per persones i regions. Però això permet que es presentin candidats als que donen suport organitzacions democràtiques com Memorial.

De la qual vostè elogia la feina que encara feien, però que ara han dissolt.

De la sortida del meu llibre a la dissolució de Memorial no van passar ni dos mesos. Hi havia coses que veia a venir però que no pots dir perquè són intuïcions. Jo vaig veure néixer Memorial el gener de 1989 i en el primer viatge que vaig fer a Moscou ja em vaig posar en contacte amb ells. S'havien dedicat a investigar arxius per poder localitzar la gent deportada als gulags. La cara visible era Andrei Sakhàrov però l'home que la portava era Iuri Afanàssiev, a qui ja havia entrevistat l'any 1987 a Barcelona.

Fa servir l'expressió "democràcia vigilada" per parla de la Rússia de Putin. Seria aquesta l'expressió que la defineix més bé?

És un estat policial, amb un *deep state* immens... i menys dissimulat que l'espanyol. Putin i el putinisme arriben a tot arreu, no són només els amos del Kremlin. La sociòloga Olga Kriixtanóvskaia em va donar la dada: tres de cada quatre executius en l'esfera políticoadministrativa o econòmica provenen del KGB. Ella havia estat assessora del Kremlin, creia que malgrat tot s'avançava cap a la democràcia, però ara veu que ja no hi ha res a fer.

L'horitzó de Putin, ara, són les presidencials de 2024. Vostè creu que es vol perpetuar fins al 2036. Se'n sortirà?

Com quan va plegar de president, el va succeir Dmitri Medvèdev i ell va continuar de primer ministre. Allò va ser una pantomima, perquè devia pensar que no estava prou consolidat encara i necessitava un període de quatre anys, de 2008 a 2012, per retirar-se a segon terme. Al final, el va engegar a presidir el partit Rússia Unida i ell va tornar al poder. Ara es diferent: el juny de 2020 va aconseguir aprovar per referèndum una reforma constitucional perquè no hi hagués límit de mandats. Va consolidar l'estructura de relleu de mandats que volia. El 2024 es pot presentar, el 2030 i el 2036, i arribar al 2036, quan tindrà 83 anys.

Hi ha res en la societat russa, algun corrent de fons de noves generacions, que pugui alterar-li aquests plans?

Som en un moment en què la comunicació i la transmissió de dades és bàsica. Poden passar coses que en aquest moment ni sospitem, i això és una constant en la història: ningú no s'imaginava que la Segona República Espanyola arribaria després d'unes eleccions municipals, oi? O la caiguda del mur de Berlín: cap de nosaltres ens pensàvem que tindria conseqüències al cap d'una setmana. Aquest vint-i-poc per cent de la *primera Rússia* de què li he parlat podria fer un salt endavant, que siguin un 40% i passin coses que ni sospitem.

Comença el llibre parlant d'Anna Politkóvskaia, la periodista assassinada l'any 2006 que ha esdevingut un símbol. Fer de periodista i ser crític avui, a Rússia, és encara jugar-se-la?

És molt difícil. Hi ha una certa llibertat de moviments en els mitjans més crítics perquè els mitjans oficials tenen un vernís obert i modern. Fan gresca, fins i tot Putin convoca sempre abans de Nadal una conferència de premsa. Tot això podria fer pensar que es pot actuar sense gaire problemes i no, no és cert. Vladislav Surkov, que va ser cap de gabinet de Putin fins l'any 2020, va dir que hi ha gent amb qui discrepen i en un moment donat s'hi poden entendre. I després els que no es mouen de posició, els "no-reeducables", que cal eliminar-los. Ho diu d'una manera claríssima en una circular.

"Des d'Occident pensaven que Putin duraria poc, que seria com a màxim un àrbitre entre els oligarques, però es va fer l'amo de la situació"

OPINIÓ

Pere Martí Bertran

Animals que ja no ho són

Les comparacions i les metàfores són alguns dels recursos més productius que té una llengua. La catalana no n'és pas cap excepció. De vegades, però, allò que de bon principi devia ser una simple comparació adquireix significat propi i es converteix en un nom independent, admès al diccionari i habitual en la llengua popular. I de retruc converteix aquella paraula unívoca, amb un sol significat clar, en polisèmica. D'exemples en trobaríem pràcticament en tots els àmbits, però de ben segur que un dels més productius és el dels animals. M'ha cridat l'atenció que hi hagi tants noms d'animals que els hem anat convertint en polisèmics i els hem atribuït significats tan diferents i de camps semàntics tan variats. Alguns casos, com pot ser el del mot *paparra*, un paràsit que xucla la sang dels mamífers, sembla una ampliació de significat normal, clarament provinent d'una comparació, perquè quan diem, per exemple, que ens hem trobat amb el paparra d'en Joan, estem dient que en Joan és carregós, pesat, que se t'enganxa com una paparra. Hi ha molts altres casos, però, en què la comparació, certament, ens queda molt més llunyana. I si no, digueu-me com hem passat de l'animal burro al burro escalfador de llits o al burro peça d'algunes màquines tèxtils o enquadradores. O de l'animal mula, per no allunyar-nos dels equins, a la mula durícia o al sangtraït. O encara de l'ocell mussol, al furóncol que sol

PICSBYFRAN

sortir a la vora d'una parpella. O del felí gat, a l'estri per aixecar coses sense un gran esforç.

També tenim animals que han donat noms a vegetals, alguns de ben curiosos. La femella del llop, la lloba, té el mateix nom que un card d'allò més espinós i voluminós (*Cirsium vulgare*), que és una bona parada, amb fonda inclosa, sobretot de les cadeneres. I què me'n dieu de les plantes que anomenem gos-

sets (*Misopates orontium*)? Potser per les flors, que semblen boques de gos i que de petits jugàvem a fer bordar.

Però, sense cap mena de dubte, un dels casos més curiosos i productius és el del penis, que té noms per donar i per vendre, ja que amb relació al sexe sempre hem fet servir eufemismes. De relacionats amb animals n'he trobat uns quants, ben populars i ben presents en

Hi ha molts noms d'animals que els hem convertit en polisèmics i els hem atribuït significats diferents i de camps semàntics molt variats

la literatura i tot: *pardal*, *cigala*, *cuca*, *pitoliu* i, darrerament, per influència del castellà i encara no admès per l'IEC (Institut d'Estudis Catalans), *polla*, que ja comencem de trobar en contes i novel·les, sobretot en registres col·loquials.

Afegiu-n'hi d'altres, perquè de ben segur que us en vindran a la memòria molts més, ja que d'animals que ja no ho són en tenim un fotimer, com en la majoria de llengües.

Carles Duarte

Com un núvol lleuger

Amb aquest títol tan suggeridor, Teresa Vall Palou ens ofereix una mostra representativa de la seva producció artística de l'any 2021, que abraça des d'olis i acrílics sobre tela o paper, passant per linòleums d'edicions amb poques còpies, de vegades d'exemplar únic, fins a instal·lacions sorprenents i molt interessants amb peces de fusta que juguen amb alfabetos asiàtics o amb pantalles i projeccions il·luminades que creen impactes visuals potents i paisatges subtils a partir d'imatges amb materials senzills que generen diàlegs singularment fascinants entre elles. L'exposició, que es pot veure a la seu de la Fundació Vallpalou de Lleida, ha tingut com a comissària la destacada especialista Conxita Oliver. Al text que Conxita Oliver ha escrit per al catàleg de *Com un núvol lleuger*, hi podem llegir, referint-se a Teresa Vall Palou: "Per a ella, pintar és plasmar les intencions de cada moment, per la qual cosa la seva pintura és feta d'experimentacions i d'intuïcions, producte d'un sos-

tingut equilibri entre raó i passió." Hi reconeixem la força i la inquietud persistents d'aquesta gran artista que, amb esperit inconformista, assaja constantment noves formes d'expressió. Però també hi retrobem llenguatges on ja havia assolit fites brillants. Teresa Vall Palou havia excel·lit en pintures on amb pinzellades vigoroses construeix denses pells de formes indefinides que ens transporten a mons vegetals i territoris líquids i onírics. I a *Com un núvol lleuger* hi torna a reeixir. També ho fa en obres on els colors llisquen i s'arraïmen sobre fons clars dibuixant-hi universos en moviment, lleugers i essencials. Amb un sentit estètic d'una admirable consistència, Teresa Vall Palou ens captiva amb una bellesa que oscil·la entre la ingravidesa del que sembla aeri i evanescent i la profunditat del que roman reclòs sota textures matèriques. Allunyada en aquesta ocasió de l'emergència dels cossos i els objectes en què s'inspira, esquematitzant-los i interpretant-

los, en el seu magnífic treball en raku, aquí Teresa Vall Palou no combat amb la terra i el foc, sinó que es confronta amb la llum i en cerca l'alè. No hi ha, doncs, afany de reproduir l'aparent, sinó que concentra l'energia creativa en el desvetllament de noves plasmacions del que som i sentim. Els linòleums que Teresa Vall Palou inclou a *Com un núvol lleuger* incideixen des del negre en traços precisos que podem associar a un conjunt de composicions d'oli sobre tela que, en un itinerari confluent, tenen com a protagonistes colors que es projecten en gotes i fluències que ens evocuen còdols, troncs, fulles, pètals... en una arquitectura d'impressions que ressonen dins nostre. Conxita Oliver conclou: "Una intensa trajectòria, honesta i coherent recorreguda sense seguir modes ni corrents, la que ha desenvolupat Teresa Vall Palou en un aïllament voluntari tothora conseqüent amb ella mateixa i seguint els dictats de la seva radical individualitat."

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

La societat de la por

Tota societat i tot individu senten i se li manifesten múltiples formes de por. Però potser mai com ara la por inquieta i condiciona els grups socials intermedis i determina el seu comportament social i les seves actituds polítiques. D'entrada per una qüestió de lògica. Pateixen por aquells que tenen alguna cosa a perdre. Les classes mitjanes creixen i es consoliden al món occidental especialment durant les tres dècades glorioses de l'estat de benestar. Si el conflicte de classes havia estat molt aspre en els primers quaranta anys del segle XX, després d'una guerra que havia deixat més de cinquanta milions de morts i havia donat lloc a desraons com l'Holocaust, s'imposava un cert arranjament entre capital i treball. La por inherent a la incertesa del demà quedava mitigada per les seguretats que l'estat s'encarregava de proporcionar. De passada, es desarmava la classe obrera clàssica i el seu sentit de pertinença com a grup, reforçant l'ascensor social i un nou sentit de pertinença a un grup heterogeni en progrés. La societat ja no venia definida per la polaritat entre grups socials antagònics sinó pels sectors intermedis d'empleats, professionals i autònoms els quals, en una felicitat definició dels sociòlegs Ulrike Berger i Claus Offe, constituïen una "no-classe". Les generacions occidentals de després del 1945 no coneixien el totalitarisme ni la guerra. S'acostumarien a la seguretat, el benestar, els drets, el consum i la progressió social. L'horitzó resultava expansiu i l'esdevenidor un escenari on actuar i triomfar.

Una classe mitjana que s'anirà definint cada cop més en un sentit aspiracional que no pas per nivells de renda o funcions en el procés productiu que es puguin considerar homogènies. Una diversitat d'ocupacions, ingressos i cultures cadascuna de les quals compta amb els seus objectius i que ha de gestionar un bon catàleg de frustracions i pors. Estem parlant de tècnics amb diversos nivells de qualificació, de fun-

FANCYGRAVEL

Les generacions de després del 1945 es van acostumar a la seguretat, el benestar, el consum i la progressió social

cionaris de diversos estrats de comandament i de responsabilitat, als treballadors d'un cert nivell de les finances i de les empreses tecnològiques. També empleats de la sanitat i l'ensenyament, professionals liberals i també treballadors autònoms actius en el sentit que tenia aquest terme abans de la uberització, la *gig economy* i les cooperatives de treballadors subcontractades per les grans empreses. Un conglomerat social que va fer sentir cada vegada més la seva veu com a electors que es consideraven estabilitzadors per la seva tendència a la moderació que es creu inherent a tenir una mica de patrimoni i als quals s'anava orientant la publicitat de béns

de consum de llarga durada. La classe majoritària de la societat, que determina tendències i que se sent el subjecte de referència dels governants, ja que forma el gruix de "l'opinió pública".

Però a partir de la nova lògica que va imposar la globalització econòmica, accentuada per les crisis del 2008, aquesta és una classe que ha patit un profund procés de transformació i de pèrdua d'efectius, alhora que veu desaparèixer les seguretats aparentment eternes construïdes als anys d'expansió de les polítiques keynesianes. Noves pors, nous temors noves vulnerabilitats. Visió de l'abisme del desclassament.

Resulta paradoxal que un grup social que continua essent privilegiat respecte a bona part d'una societat on avança el terreny de la precarietat i l'exclusió, se sent alhora tan fràgil i vulnerable, la qual cosa el porta a la presa de postures extremes, redemptores i histèriques en política. S'ha acabat formar part de la centralitat política, de bascular entre ofertes moderades per facilitar l'alternança. Radicalitat, cridòria i refugi identitari. Els diferents populismes les acullen en els seus braços i els proporcionen un fals horitzó d'emancipació. Les classes mitjanes esdevenen aparentment revolucionàries a través de propostes que són extremadament reaccionàries. El que fa el demagog justament és utilitzar i intensificar la por de la gent i proporcionar un boc expiatori al qual culpabilitzar i que serveixi per exorcitzar els dimonis particulars. Per al populista, la por és elevada a categoria que permet discernir el verídric del que és fal·laç. Es tracta de definir dos camps antagònics alineant el grup social temeros i vulnerable davant d'un altre grup social associat al domini, la corrupció o l'engany, culpable de la seva frustració. Com explica el sociòleg alemany Heinz Bude, "la por torna als homes dependents de seductors, de mentors i de jugadors. Qui és mogut per la por evita el que és desagradable, renega del que és real i es perd el possible".

**EXCLUSIU
PER A
SUBSCRIPTORS
D'EL 9 NOU**

A partir d'ara,
teniu accés directe a

**L'HEMEROTECA
HISTÒRICA**

Entreu a el9nou.cat/historic-hemeroteca
un arxiu documental molt valuós
al vostre abast

Totes les notícies
des de
1990

Si encara no sou subscriptors, truqueu al **93 889 49 49**
o entreu a el9nou.cat/subscribe

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Jordi Vilarrodà

Recuperant Verne

Generacions i generacions van créixer amb les novel·les de Jules Verne (1828-1905) *Vint mil llegües de viatge submarí*, *De la Terra a la Lluna*, *La volta al món en vuitanta dies* o *L'illa misteriosa*, per esmentar només alguns títols, formaven part de la iniciació com a lectors de molts joves. A l'escriptor francès se'l considera no tan sols un bon autor de relats d'aventures sinó també un dels pares del que després es va batejar com el gènere de la ciència ficció. Sobretot per la seva capacitat d'imaginar progressos tècnics i preveure coneixements científics que en la seva època no estaven encara a l'abast de la humanitat.

A casa nostra, aquests lectors iniciàtics van llegir Verne, sovint, en castellà. És el cas de David Serrat, geòleg i exrector de la Universitat de Vic, que per acaba de traduir per primera vegada al català la novel·la *El país de les pells*, que de jove havia llegit en castellà. Al cap dels anys, va recuperar aquell exemplar i el va rellegir amb la perspectiva del científic que és, i Verne el va tornar a seduir per aquesta capacitat que tenia d'absorbir tot el coneixement de la seva època i traslladar-lo a les novel·les. *El país de les pells*, en concret, és el relat d'una expedició que l'any 1859 parteix de Fort Reliance, al nord del Canadà i va pujant de latitud per terres

llavors encara pràcticament inexplorades. De la mà de l'escriptor, el lector podrà seguir les aventures dels homes de la Companyia de la Badia de Hudson, guiats pel tinent Jasper Hobson, que surten a la recerca de pells fines, molt valorades en aquell moment. I també de persones alienes a aquest món que formen part del grup, com l'astrònom Thomas Black, obsessionat per poder veure un eclipsi anular de sol que s'ha de produir l'any següent, o la viatgera Pauline Barnett, una dona d'empenta que tindrà un paper clau en l'expedició. Verne parla amb precisió de paisatges, de flora i fauna, de fenòmens atmosfèrics... però Verne no va sortir mai de la seva vida de França! Encara avui els que estudien la seva obra no han pogut saber del tot de quines fonts d'informació bevia. El final de la novel·la, que no detallarem, ens permet contemplar els expedicionaris derivant sobre un bloc de gel que el corrent arrossega mentre va minvant. Això no succeeix a l'Àrtic, però sí a l'Antàrtida, i ara ho estem veient amb masses de gel de grans proporcions, a causa del canvi climàtic. La capacitat de Verne d'anticipar-se era extraordinària. Potser ara els joves ja no creixen llegint-lo però novel·les com aquesta són una invitació a tornar-ho a fer. A recuperar Verne.

EL PAÍS DE LES PELLS

Autor: Jules Verne
Editorial: Paganel
Lloc i any d'edició: Barcelona, 2020
Pàgines: 550

Pere Martí i Bertran

Un nou bestiari en vers

Pere Rovira (Vila-seca, 1947) és un escriptor, traductor i professor reconegut i premiat. Enguany ha fet la primera incursió en la poesia infantil amb un bestiari, ja que, com queda clar a la dedicatòria i al llarg poema introductor, vol deixar als nets "una selva de paper", perquè "Ja queden pocs animals/ als seus mons habituals". I ho ha fet amb vint poemes d'animals concrets (el grill, la tortuga, l'ase, l'elefant...) i dos d'una mica especials: "Boques", que ens parla d'una colla d'animals de boca grossa, per concloure que els pitjors són "els bocamolls humans"; i "Cançó de bressol", que és tot el contrari del que el títol indica, ja que s'hi convida l'infant a no adormir-se, perquè té tantes i tantes coses per fer! Complementa el conjunt un llarg "Pròleg", en heptasíl·labs de rima consonant, que deixa clar que els personatges no seran animals de faula, com és habitual en la literatura infantil, sinó que hi trobarem animals "que volen ser naturals/ i no parlen com

persones/ ni ens imiten com les mones." A tot estirar, s'hi permetrà alguna broma, alguna exageració, perquè sigui "riallera poesia". I no cal dir que ho aconseguix, perquè Rovira té un bagatge molt i molt ric: els poemes són amens, divertits i fins a un cert punt originals i tot, malgrat que pel que fa a bestiaris sembla que estigui tot dit.

Els aspectes formals també hi són molt acurats: les rimes, majoritàriament consonants i molt variades; les estrofes, diverses, tot i que hi predominen les tirallongues i les quartetes; els versos, d'art menor i majoritàriament heptasíl·labs, amb excepcions certes, com els trisíl·labs de "El mosquit" o els decasíl·labs de "L'aranya". Només ens hi ha cridat l'atenció l'ús que s'hi fa de la diftongació, ja que, segons el poema, un mateix grup vocàlic l'hem de llegir ara com a diftong, ara com a hiat: l'exemple més cridaner és la paraula "paciència", de tres síl·labes a "El cuc de seda" i de cinc a "L'aranya".

De les il·lustracions, en voldria destacar l'encert, la bellesa, la tendresa i, sobretot, el joc amb el text, com podem veure clarament a "L'elefant", la grandària del qual destaca el poema i fa que Asensio la remarqui dedicant-li, amb un bon joc visual, dues pàgines i mitja, alhora que el contrasta amb un ratolí que se'l mira més bocabadat que espantat.

Un bell i bon llibre que agrairan petits i grans.

VERSTIARI

Autor: Pere Rovira
Il·lustrador: Albert Asensio
Editorial: La Galera,
Lloc i any d'edició: Barcelona, 2021
Pàgines: 56 (sense numerar)

NOVETATS EDITORIALS

'Silverview'
John Le Carré
Ed 62

És la novel·la pòstuma de John Le Carré, que va deixar escrita abans de morir. Julian Lawndsley, el protagonista, deixa la feina a la City i munta una llibreria en un poble anglès. Un polonès que viu a la casa de Silvervieww sembla que sap molt d'ell i la seva família.. Le Carré parla de com tracta l'Estat als seus servidors quan es fan grans o moren.

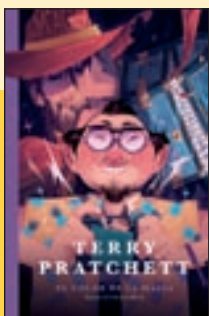
'Teresa o la vida amorosa d'una dona'
Carme Montoriol / Brau Ed.

Que la història ha oblidat les escriptores és evident. Aquesta és l'única novel·la que va poder publicar en vida, l'any 1932, Carme Montoriol. Una dona de múltiples inquietuds culturals –pianista, poeta i dramaturga, articulista de premsa– i que en aquest relat parla, precisament, de les tensions sentimentals que viu una dona en una societat patriarcal.

'L'amor com a pena capital'
David Castillo / Pagès Ed.

L'amor és un eix principal de la poesia de David Castillo, escriptor de múltiples registres, i d'aquí el títol de l'antologia de la seva obra que s'acaba de publicar. "Llegir David Castillo és com travessar de nit un pont en flames: t'il·lumina i, al mateix temps, t'obliga a continuar endavant", diu en el pròleg Josep M. Rodríguez.

'El color de la màgia'
Terry Pratchett
Mai Més Llibres

Aquest és el llibre que va inaugurar la saga Discmon, les aventures imaginades per Terry Pratchett que transcorren en un món rodó i pla com un disc. Sembla una clàssica novel·la d'aventures, amb lluites d'espases i amb bruixeria, però en realitat està satiritzant la nostra societat. És un autor ja clàssic però inèdit fins ara en català.

'El meu amic i jo'
Montserrat Roig
Baobab (Estrella Polar)

El novembre passat va fer 30 anys de la mort de Montserrat Roig. Amb aquest motiu s'ha rescatat l'única obra que va fer dedicada als infants, un conte publicat l'any 1966 a *Cavall Fort* que ara s'edita per separat i amb noves il·lustracions de Beatriz Castro. La Roig va escriure un cant a l'amistat a través dels personatges d'en Jips i en Jeps.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

El Liceu

“ Dijous, 17 de gener de 1894. Se torna a obrir el Liceu per donar-hi una sèrie de 8 concerts baix la direcció del Mestre Nicolau. Obres: *L'Arlesienne* d'en Bizet, *Quinta simfonia*, de Beethoven, una dansa persa, *Reverte* de Schumann i *Cavalcada de les Valkíries* de Wagner. El temps plujós, com en la trista diada del 7 de novembre. Fa cert respecte entrar en el gran teatre; sembla que s'han de veure senyals del crim; però tot com abans. Lo que han canviat són les funcions; la que no sembla la mateixa és la concurrència. Guàrdia civil i policia n'hi ha a tot arreu; en els corredors i passadissos. El quint pis està desert, casi bé ple el quart, regularment concorregut el terç, poc el segon i primer, buit o poc menys l'amfiteatre, i una quarta part de butaques ocupades en la platea.

No pujarien d'uns dotze-cents els concurrents, si hi eren, i entre ells sols unes quantes dotzenes de senyores: res de vestits clars; tot monotonia de colors. No era la funció festa alegre; tenia més aires d'una visita de dol. Se parlava més de la desgràcia que de la música. Sovint se veien dits que assenyalaven les rengleres de butaques on la bomba aixecà estelles, arranca trossos de carn, féu eixir fonts de sang viva i hi deixà cossos morts. Instintivament molts anaren al saló de descans; als qui el veieren la nit terrible semblava que els hi duia el desig de conveç's de que ni els espectres hi quedaven d'aquells cossos ensangrentats que sobre el paviment deixaren l'última gota de sang: ni un dèbil eco s'hi sent ja dels últims gemecs dels agonisants que hi morien.[1] ”

[1] Rierola, Francesc, *Dietari*, Vic: E

Francesc Rierola

AUTOR
Francesc Rierola i Masferrer (1857-1908)
OBRA
'Dietari'
Eumo, 1º983
INDRET
Gran Teatre del Liceu
MUNICIPI
Barcelona
COMARCA
Barcelonès

Les parts més nobles del Liceu són: el vestíbul i l'escalinata (1861), amb una escultura de Venanci Vallmitjana representant la Música (1901) i el saló de descans, Saló dels Miralls o Verger (1847), que conserva la decoració romàntica original. En la reconstrucció de 1999, després de l'incendi de 1994, s'hi van introduir algunes novetats, com les pintures de l'artista Perejaume. L'ornamentació de la sala reproduceix fidelment la de 1909. Hi podem llegir una anotació del diari del manlleuenc Francesc Rierola, que descriu l'impacte que féu l'esclat de les bombes del Liceu, en l'atemptat del 7 de novembre de 1893, entre les classes burgeses de la ciutat.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

207

LÈXIC

T'hi apuntes? M'hi apunto!

En català hi ha una colla de verbs que són molt manaires i volen anar acompanyats peti qui peti d'un complement encapçalat normalment per una d'aquestes preposicions *a, de, en* i *amb*. Aquests verbs s'anomenen **verbs preposicionals** i el complement introduït per la preposició és el **complement de règim verbal** o **complement preposicional**.

- *En Mounir s'ha apuntat a un curs de català.*
- *T'adhereixes al programa del Voluntariat per la Llengua?*
- *Osona col·labora amb la Marató de TV3.*

Quan aquest complement no és explícit en l'oració, hem de substituir-lo pel pronom feble corresponent, que gairebé sempre és *hi*:

- *Han començat les inscripcions als tallers de l'Ajuntament. Apunta-t'hi!*
- *T'adhereixes al programa del Voluntariat per la Llengua? –M'hi adhereixo.*
- *Osona col·labora amb la Marató de TV3. Col·labora-hi tu també.*

- *Últims dies per fer propostes per millorar el barri. Participa-hi!*

Quan la preposició que introdueix el complement és *de* aleshores el pronom que substitueix el complement és *en*.

- *T'has adonat de la nova botiga d'informàtica? –Doncs no me n'havia adonat.*
- *Estàs segur d'això que dius? –N'estic ben segur.*

Només en alguns casos molt especials, aquest pronom es pot elidir, per exemple quan el destinatari té al davant el full on ha d'escriure les seves dades, o la pàgina web en què es vol inscriure.

- *Col·labora [apartat del web d'una entitat]*
- *Inscriu-te [full d'inscripció d'un taller]*

Per tant, encara que estiguen morts de gana, recordeu que no us podeu menjar els pronoms *hi* o *en* que substitueixen aquests complements. O aquests verbs no us ho perdonaran mai.

Recordeu-vos-en!
Penseu-hi!

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Narrador de petites grandeses i grans misèries

Quan Donal Ryan va debutar amb la seva primera novel·la *Corazón giratorio*, Sajalín Editores ja feia tres anys que traduïen obres inèdites al castellà, amb un percentatge d'encert envejablement elevat. Manlllevant el nom de l'illa asiàtica sota jurisdicció russa i immortalitzada literàriament

per Txékhov, aquesta editorial independent ubicada al barri de Gràcia va iniciar-se amb la impecable *No hay bestia mas feroz* d'Edward Bunker, per bifurcar els seus títols entre els més visceralment en la col·lecció 'Al Margen', i els més convencionals però no per això mancats de talent sota el mateix epígraf de Sajalín.

En aquesta última línia editorial se circumscriuen les tres novel·les que fins ara Sajalín ha publicat de l'irlandès Ryan, una literatura en la qual l'editorial ha fixat el seu objectiu gràcies a altres escriptors de l'illa com Colin Barrett, Gene Kerrigan o Seumas O'Kelly. I quan més del noranta per cent de les novel·les d'una editorial t'han semblat properes a memorables, i no n'has hagut de deixar cap a mig fer, deu ser perquè l'encert dels seus responsables és mereix un marge de confiança. En el cas de Ryan, *Corazón giratorio* va ser la primera d'arribar a Sajalín. Obra coral situada en la Irlanda contemporània, és fàcil identificar-se amb les persones que hi són

narrades, amb totes les grans misèries i petites grandeses que qualsevol societat occidental és capaç d'identificar entre els seus habitants.

El brillant debut de Ryan no ha fet més que certificar-se en una altra novel·la impecable. *La única certeza* es concentra en una dona

que després d'una dècada i escaig de convivència insuportable amb un home amb qui s'han perdut mútuament el respecte, queda embarassada d'un adolescent d'ètnia gitana a qui donava classes. L'estigma social que representa per a Melody Shee el fet d'haver estat infidel en una comunitat encara fortament influenciada pel catolicisme, té el seu efecte mirall en una altra jove del mateix campament gitano que l'amant efímer. Narrada de setmana en setmana d'embaràs, el relat pentina l'entorn de la protagonista amb l'habilitat literària d'algú que va poder deixar la seva feina com a funcionari per dedicar-se plenament a l'ofici d'escriure. Quina enveja.

A l'estanteria encara m'hi queda *Un año en la vida de Johnsey Cunliffe*, una altra novel·la de Ryan que en un futur més o menys proper no tinc cap dubte que m'omplirà unes quantes hores de lectura més que notables.

Dimecres, 13 d'octubre de 2021
Sajalín publica 'La única certeza', de Donal Ryan

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

SINIESTRO TOTAL 'Menos mal que nos queda Portugal' DRO, 1984

Menos mal que nos queda Portugal. Només pel nom, ja et venien ganes de comprar el disc. Era el tercer de la banda gallega (de Vigo) de punk més famosa de la història, Siniestro Total, aquí convertida en trio perquè la seva estrella, German Coppini, ja havia plegat per formar Golpes Bajos. Tant li fa, Julián Hernández, Miguel Costas i Alberto Torrado sonaven tan bé com els Ramones, amb unes lletres esbojarrades, tres o quatre acords i endavant. De fet, l'aparició de Siniestro Total i l'legales va suposar una alenada d'aire fresc per al rock espanyol, una mica carrincló als anys vuitanta. En total són 14 cançons esplèndides, entre les quals destaquen "Que corra la nicotina", "La matanza de taxis" o "Senyor, ilumina mi corazón". També hi ha una excel·lent versió de "Sweet Home Alabama" dels Lynyrd Skynyrd,

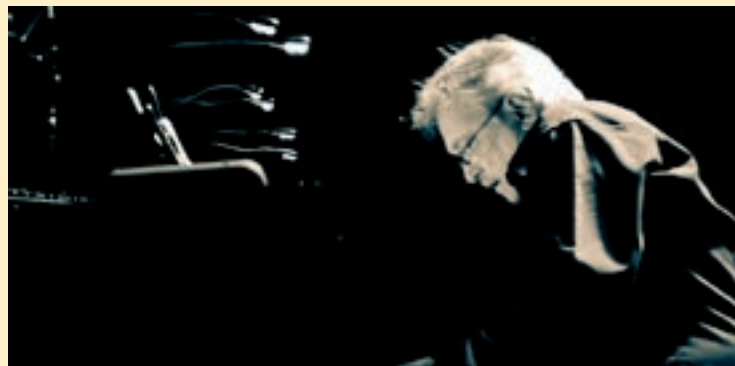

que els Siniestro canten en galleg i titulen "Miña terra galega". *Menos mal que nos queda Portugal* potser és el seu millor disc, tot i que el següent, *Bailaré sobre tu tumba*, publicat un any després, gairebé l'igual. En aquest últim cantaven aquells versos que tant m'agradaven: "Te degollaré con un disco afilado / de los Rolling Stones o de los Shadows, i bailaré sobre tu tumba." Siniestro Total han canviat sovint de components, ara me'n vaig ara torno, però em sembla que encara actuen. Julián Hernández és l'únic que hi ha estat sempre.

NOTES

Adeu a Jordi Sabatés, una llegenda de la música catalana

L'any 2022 va començar amb la mort del guitarrista Joan Vinyals als 63 anys i aquest dimarts ens ha deixat una altra llegenda de la música catalana, el pianista i compositor Jordi Sabatés. Nascut a Barcelona el 23 d'octubre de 1948, va ser una figura fonamental del jazz i de la cançó d'autor a casa nostra. Es va formar com a músic al Conservatori Superior de Música del Liceu i com a físic a la Facultat de Ciències Físiques de Barcelona i es va convertir en un dels músics més polifacètics i iconoclastes que ha donat l'escena musical ibèrica, amb una carrera de més de cinquanta anys. Discos com *Vampyria* (1974), a duet amb Tete Montoliu i considerat com un dels millors discos de la història del jazz català, el van consolidar com a artista.

Sabatés també va formar part de grups com Om, liderat pel guitarrista Toti Soler, i va participar en la gravació del mític àlbum *Dioptria*, de Pau Riba. Més tard, va iniciar la seva carrera musical al grup Jarka, on també tocava el seu germà Ricky Sabatés –mort fa poc, el maig de 2021– i d'on van sortir obres com *Ortodoxia* (1971) o *Ocells del més enllà* (1975) i *Tot l'enyor de demà* (1976). Jordi Sabatés també va treballar i gravar amb músics com Santi Arisa o Chick Corea i, en directe, va acompanyar cantants com Maria del Mar Bonet, Ovidi Montllor, Laura Simó o Quico Pi de la Serra. També va escriure música per a cinema.

EL TEST - Marta Frigola

Primer instrument que vas tocar? L'harmònica. Me'n van regalar una d'un basar xinès i treia fum! **Primer grup del qual vas formar part?** Hedoné, un grup de versions de rock i blues de Sant Hilari. **Primer bolo en directe?** Amb Gwrande New Project, un grup de versions de metal. **Primer disc que et vas comprar?** *Crits de silenci*, de Sangtraït. **Quants discos tens?** El meu pare té molts vinils. Meus, en físic, entre 20 i 30. **Salva'n tres.** *Horses*, de Patti Smith; *The Doors*, de The Doors, i *Made In Japan*, de Deep Purple. **Grups i músics de capçalera.** Nina Simone, Aretha Franklin, Lady Gaga, Jim Morrison... **Un concert (com a públic) per recordar.** Patti Smith & Band a Marsella el 2019. En Lenny ens va venir a saludar i va ser inoblidable.

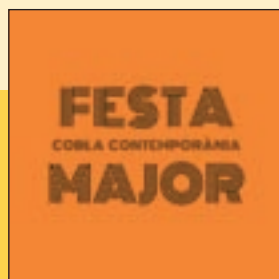
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

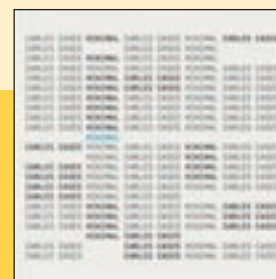
MIQUEL
'Ç'

Darrere de miquel –ho escriu així, tot en minúscula– s'hi amaga el cantautor d'Igualada Miquel Nafria, que debuta amb un disc preciós d'aquells de pell de gallina. Es tracta d'un àlbum conceptual sobre el procés de dol per la mort d'algú que s'enceta amb un preludi (*Quan arribi el moment*) i acaba amb una coda (*Ensenya'm a estimar*). El treball, amb un so i un aire casolà, està molt influenciat pel pop metafísic i explica la història real que va viure Nafria, a qui se li va morir de càncer un amic a qui estimava. En vida no li va dir mai. Ara ho canta en un disc.

COBLA
CONTEMPORÀNIA
'Festa major'

La Cobla Contemporània ja fa temps que s'ha especialitzat a arranjar en format sardana bandes sonores de pel·lícules o *hits* del pop i el rock internacional. I a *Festa major* el repertori és un festival. Obren el disc amb *SardaRosalia*, on ja us podeu imaginar a qui passen pel seu sedàs, i entre els 15 talls de l'àlbum hi ha títols com *Darth Vader buscant l'arca perduda*, *Grease o Bravo, Nino!*, una de les meves preferides, que pren una embranzida brutal quan entren els llargs. *Festa major* es tanca amb una versió del *Bella Ciao* en format galop. Divertidíssim.

CARLES CASES
'Minimal'

El músic bagenc Carles Cases va tancar l'any editant un disc de música clàssica "minimalista" amb orquestra de corda (la Bulgarian Chamber Orchestra dirigida per Deyan Pavlov), piano i percussió. En total, 11 peces que es poden engolir com una sola obra i que són el resultat de dos anys de feina (molta d'ella confinada). El millor que va fer l'any 2021 Carles Cases, però, va ser acompanyar Lluís Llach com a director musical al fantàstic concert que el cantautor va fer el 18 de desembre al Palau Sant Jordi. Allò sí que va ser mel.

TECNOLOGIA

Arnau Jaumira

Paraulògic i WordleCAT donen un impuls extra al català a les xarxes

Un ha estat l'estrella d'aquest Nadal a Catalunya i l'altre va arrencant amb força sobretot potenciat des de Twitter. Dos jocs que es poden trobar a internet i que ajuden a potenciar la llengua catalana en un moment delicat. Tots dos són adaptacions de l'anglès que ajuden a ampliar vocabulari i a esprémer bé el cervell per provar totes les combinacions possibles

Jugar amb la llengua segurament és una de les millors maneres d'aprendre'n, aprofundir en el vocabulari i ser més àgils a l'hora d'escriure. És el que estan aconseguint en el darrer mes dos jocs per internet que tenen la llengua com a protagonista. A hores d'ara el Paraulògic i el WordleCAT són els jocs de moda en llengua catalana i hi ha molta gent enganxada cada dia per trobar paraules en català. Una en el cas del Wordle i prop d'un centenar de paraules que s'amaguen al rusc del Paraulògic.

Per als que encara no sàpiguen què és, el Paraulògic no és més que un conjunt de set lletres, sis amb hexàgons blaus al voltant d'un hexàgon de color vermell, al centre. Aquesta és la imprescindible. Amb aquestes set lletres es tracta de formar mots de tres lletres com a mínim amb la condició que la lletra del centre hi sigui sempre. Es poden repetir lletres i es poden combinar en l'ordre que es vulgui. Les paraules de tres lletres donen un punt, les de quatre en donen dos mentre que a partir de cinc lletres els punts són equivalents a les lletres de la paraula. També hi ha els *tuti*, les paraules que fan servir totes les lletres. Cada dia canvien les lletres i el repte comença de zero per tornar a trobar totes les paraules possibles.

El joc no és nou. En realitat és una versió adaptada de l'edició digital del *The New York Times* que l'anomena Spelling Bee. Jordi Palou, responsable de RodaMots, va tenir la idea d'adaptar-ho al català i amb l'ajut de programadors de Softcatalà, el joc va veure la llum i ja és tot un èxit. De fet va ser un regal per celebrar els 5.000 mots de la pàgina RodaMots, que cada dia explica un mot en català amb la seva definició, el seu origen etimològic i els usos que pot tenir. El joc es va llançar en català l'1 de novembre de 2021 i un mes i mig més tard era tot un èxit.

La pàgina Vilaweb, que sempre ha posat èmfasi a promocionar el català a la xarxa, va afegir-s'hi a principis de gener i el joc ara es troba allotjat als seus servidors per mirar de potenciar-lo encara més i fer-lo arribar a més persones. Una forma més de potenciar i mantenir ben viu el català amb un joc entretingut i del qual es pot aprendre. Aquest Nadal el joc va batre el seu rècord d'usuaris i va arribar fins als 141.000. Això va fer que els servidors, encara de RodaMots, gairebé se saturassin. Als de Vilaweb això no hauria de tornar a passar.

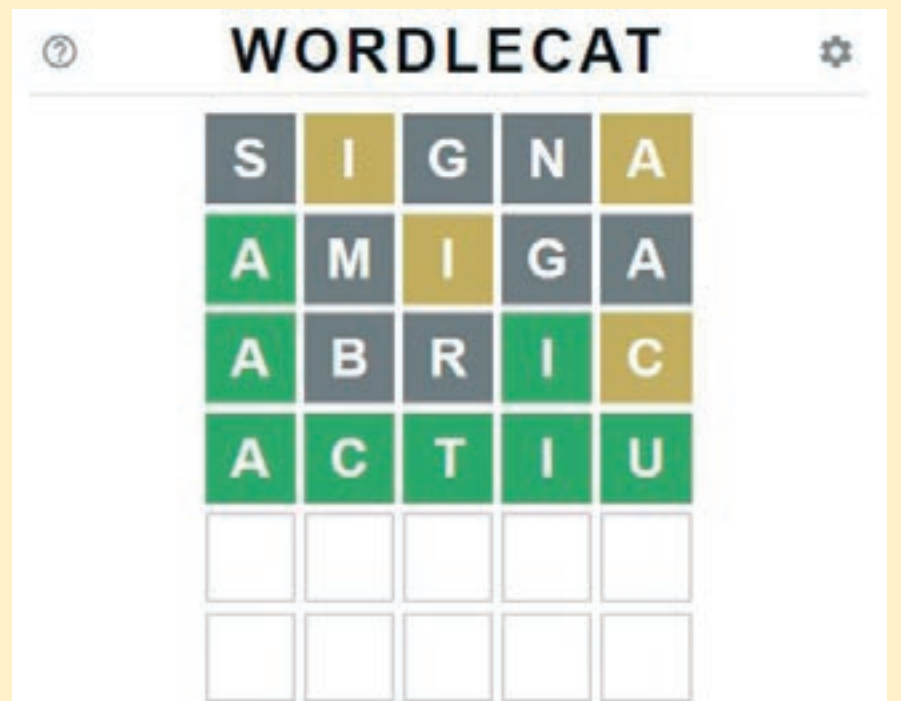
Veient aquest èxit, també ha arribat la versió en català del Wordle, un joc de paraules que

també té el seu origen en un joc en anglès. Ara, però, ja n'existeixen versions en castellà, gallec i català. El funcionament no té res a veure amb el Paraulògic però la mecànica és fàcil d'entendre.

Es juga amb una paraula de cinc lletres que s'ha d'encertar en sis intents. S'ha d'introduir primer una paraula de cinc lletres admesa al diccionari. Quan la validem, cada lletra canvia de color. Si són verdes significa que la lletra està a la posició correcta de la paraula buscada, en color groc indica que la lletra és a la paraula buscada però no en la posició que hem col·locat. Finalment si surt de color gris, ens alerta que la paraula no conté aquesta lletra.

Es tracta doncs en els següents intents de fer servir lletres noves i recol·locar les que no estaven ben situades. Quan es troba la paraula es pot compartir a Twitter i això ha fet que el joc s'hagi anat viralitzant i molta gent s'hi hagi sumat. El Wordle és més permissiu en les paraules que s'hi poden utilitzar. Fa servir el DISC (Diccionari Informatitzat de l'Scrabble en Català) i això fa que inclogui també temps verbals o plurals. El Paraulògic en canvi se cenyeix al que diu el DIEC2 de l'Institut d'Estudis Catalans. De fet,

quan encertem una de les paraules, ens surt automàticament la definició de la paraula, si així ho tenim configurat.

Tots dos jocs es juguen en un entorn web, és a dir que no hi ha cap aplicació. Cap dels dos demana registrar-te per jugar i tampoc a cap dels dos hi ha publicitat.

Els dos jocs conviuen sense que hi hagi competència, sinó que es retroalimenten i de fet al Wordle es poden canviar els colors pels del Paraulògic.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

EL COMODÍ DE LA MODERACIÓ SALARIAL

L'índex de preus de consum (IPC) va experimentar l'any que tot just s'acaba de deixar enrere una pujada desconeguda des de 1992. El creixement del 6,7% té causes identificades, però sobretot conseqüències que encara estan per explorar, perquè el conjunt de factors que han contribuït a aquesta pujada sense precedents en els últims gairebé 30 anys encara són presents i els auguris dels governants sobre si s'esvairan al llarg dels propers mesos no deixen de tenir una fiabilitat equiparable a la d'un endeví davant una bola de vidre: escassa.

Els motius d'una pujada tan pronunciada han estat profusament explicats, però no és sobrer recordar-los. El punt de partida és la frenada en sec de l'activitat productiva a causa de les restriccions pandèmiques. Durant aquell període, la producció es va reduir, però no era rellevant perquè tampoc no hi havia gaires opcions de consumir. Amb el temps es va anar creant una borsa de demanda insatisfeta d'articles que la cadena productiva, tant de temps aturada, no tenia capacitat de satisfer. Amb menys productes –menys oferta– i més necessitat de consum –més demanda– els preus marquen una tendència alcista que s'ha vist agreujada per problemes logístics, fruit de la deslocalització industrial del Tercer Món, generalitzada i, com s'ha vist, errònia. Les expedicions de productes van passar per un coll d'ampolla als ports, amb preus de transport que s'enlairaven i un parc de contenidors que no donava l'abast. Menys producte i més demanda insatisfeta.

Mentre tot això s'estava produint els preus de l'energia han enfilat un camí ascendent que encara no s'ha aturat. Això afecta directament l'indicador de l'IPC, però també indirectament, perquè suposa un increment de costos productius que, d'una manera o altra, s'ha d'acabar repercutint en els productes i els serveis. En aquesta escalada de preus energètics, cal dir-ho, hi incideix també la geopolítica. Els actuals no són exactament temps d'estabilitat. Hi ha molt de geopolítica i també de costos agregats vinculats a les polítiques contra el canvi climàtic. Tot això és cert. Com també ho és que en temps inestables, sempre hi ha excuses dels sospi-

tosos habituals per aconseguir rèdits econòmics.

En aquesta anàlisi, algú hi veu que els salaris hi hagin tingut alguna responsabilitat? Doncs, ara, el govern de l'Estat ha engegat una nova croada en favor de la moderació salarial. Aquest mateix dilluns, el president del govern espanyol, Pedro Sánchez, ja llançava advertències sobre creixements salarials equivalents a l'IPC, perquè, segons la seva anàlisi, contribuirien a una perpetuació de l'escalada de preus.

Com a exercici teòric, el vaticini del president pot arribar a ser encertat. Però si es traspasa a la pràctica, hi hauria alguns matisos a introduir-hi. Per exemple, els preus de bona part dels lloguers estan associats al creixement de l'IPC. El mateix ciutadà a qui se li adverteix sobre el seu salari haurà d'afrontar aquesta pujada, el lloguer li pujarà un 6,7%, que traduït –i en termes mitjans– implica que a Barcelona haurà de pagar 54 euros més cada mes, 648 euros cada any, o 48 euros més per un pis de 70 metres quadrats a Granollers –576 euros a l'any– o 36 més a Vic –432 a l'any.

Això sense tenir en compte que, ja aquest any, la inflació li ha comportat augments de preu en el 70% dels productes que consumeix (energia, aliments, transport i habitatge). Els càlculs indiquen que la pujada de preus retallarà fins a un 10% el diner real de les llars. S'ha de tenir en compte que l'any ja comença amb increments de preus anunciats en vehicles, amb un nou impost sobre emissions, a les autopistes, la que s'anuncia pel tabac, de subministraments com el gas, amb independència de decisions d'empreses privades, com productors de cervesa que

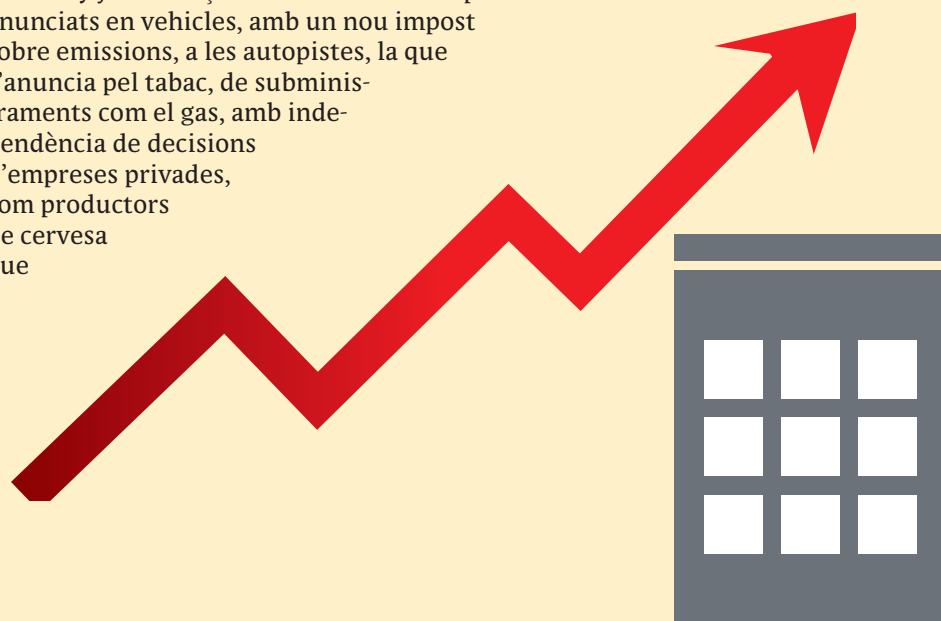
aplicaran els creixements dels costos de primeres matèries com els cereals, els proveïdors de serveis de telecomunicacions... i el que anirà arribant.

Davant de tot això, la proposta del govern és moderar els salaris. La moderació salarial és com el comodí del públic. Si els preus no pugen, els salaris s'han de mantenir, perquè no es perd poder adquisitiu. Si pugen en plena crisi, s'han de moderar per no agreujar la crisi. Si la recuperació de la crisi, com passa actualment, porta a una escalada de preus que no té a veure amb els sous, també s'han de moderar perquè en cas contrari es mantindrà l'escalada. El missatge ve a ser tan simple com aquest: els salaris, moderats sempre, i si això fa perdre poder adquisitiu que cadascú se les apanyi.

Encara que el concurs dels sindicats en qüestions com l'aprovació d'una reforma laboral (que més que una reforma és un retoc cosmètic) faci imprevisible el paper que jugaran davant d'aquesta crida a la moderació salarial, no costa imaginar-se que alguna oposició hi faran. En altres temps, i amb altres governs, ja s'estaria parlant d'un hivern calent (valgui l'oxímoron), però els temps no estan per a grans auguris.

I, com a marc de fons, està en risc un altre factor que no apareix entre les causes del creixement

desbocat de preus, les polítiques europees d'estímul vigents des de la sortida de la crisi financera. Convindria mantenir el cap fred per veure que canviar aquestes polítiques seria contraproduent, però com que tampoc són temps de paciència, als partidaris de mantenir aquesta política fins que passi la tempesta només els queda l'opció de creuar els dits.

INDICADORS

Menys vehicles venuts

Les matriculacions de cotxes a Catalunya durant l'any 2021 han caigut un 10,5% en termes interanuals. Al llarg d'aquest darrer exercici, al país s'han entregat 110.728 unitats, segons les dades publicades aquest dilluns per les patronals Anfac, Faconauto i Ganvam. Les associacions assenyalen la pandèmia i la crisi dels semiconductors com a principals frens al creixement.

Més deute privat

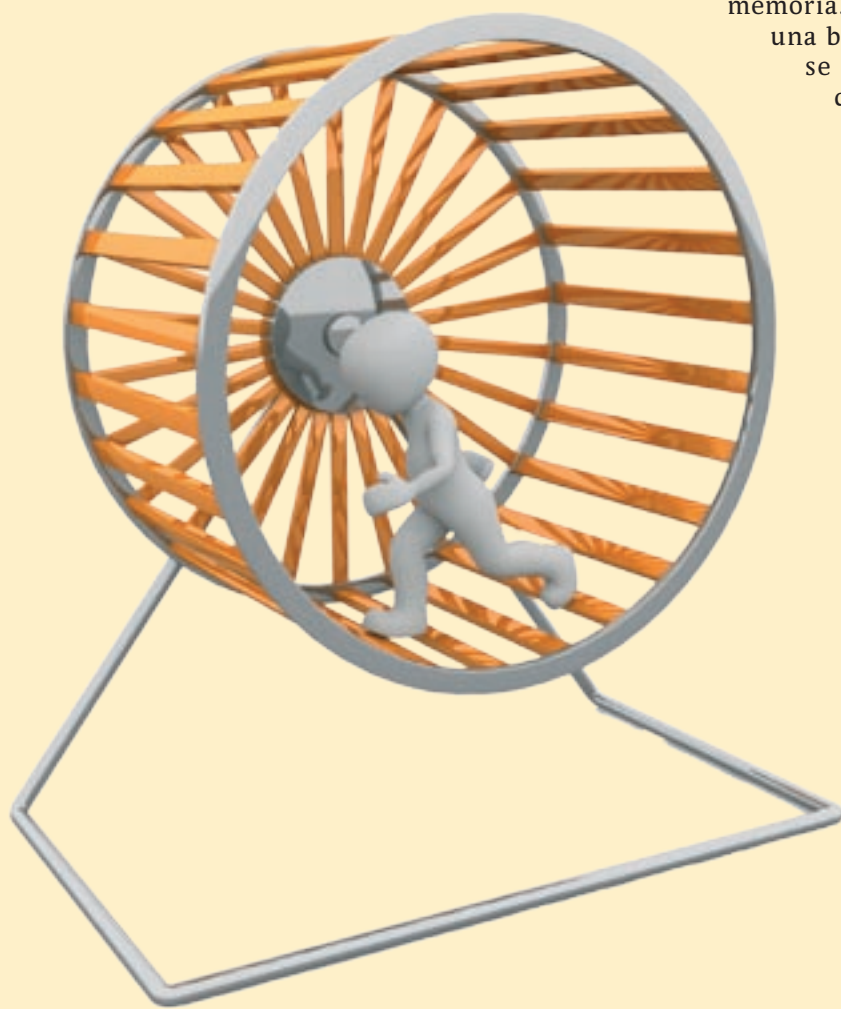
El deute de les empreses, de les llars i de les institucions sense finalitat de lucre va arribar als 1,657 bilions d'euros el tercer trimestre de 2021, un 1,4% més que els registrats un any abans i un 2,8% més que el mateix mes de 2019. En termes de PIB, la ràtio d'endeutament s'ha moderat fins al 140,9%, davant el 142,4% el setembre de 2020, però continua per sobre del 130,5% del setembre de 2019.

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

Canviar la perspectiva

Aquests dies és fàcil que molts nens encara estiguin engrescats jugant amb les noves joguines que els han portat els Reis Mags o el tió, i segur que estarem tots d'acord a dir que jugar és bo per infinitat de coses. Potenciar el desenvolupament personal, despertar la creativitat o cuidar les relacions socials són només alguns dels exemples més recurrents que em venen a la memòria. El joc, per a un nen, és una bona forma de preparar-se per afrontar els reptes que li presentarà la vida quan sigui més gran i li permet simular moltes de les situacions professionals i familiars futures. I és que per poder créixer amb més plenitud, la il·lusió de guanyar és tan important com l'experiència que aporta tastar el gust de la derrota. El fet d'arraconar aquell joc científic per donar més protagonisme a l'artístic, o aficionar-se a un esport d'equip en lloc de tancar-se a l'habitació sol davant de la pantalla ja defineixen qui nes són les

afinitats i ens avança un retrat bastant fidel de la persona.

Per entendre o explicar certs aspectes rellevants de la nostra vida, el joc pot ser un recurs molt valuós i útil. Si parem atenció, ens adonarem que la majoria dels jocs els podem jugar en primera persona o amb una visió més àmplia. Les dues perspectives són igual d'importantes, però cal saber-les alternar quan alguna cosa no rutlla. Anar amb bicicleta per un corriol al mig del bosc acompanyat dels nostres amics ens pot proporcionar unes sensacions úniques, però amb una visió limitada al paisatge que hi ha al nostre entorn, en canvi, fer una partida de Monopoli ens mostrarà de forma molt àmplia quina és la nostra situació respecte als altres competidors encara que per altra banda li manqui la preuada connexió amb la natura.

La vida cal viure-la amb tota la intensitat i en primera persona, vibrant amb les coses emocionants que ens ofereix i sentint cada instant, però si arribem a un carreró sense sortida i quedem atrapat cal que canviem el nostre paper pel de l'estrateg que veient tot el terreny de joc mou les peces adequades en la direcció adequada i en el moment adequat.

Qualsevol situació personal viscuda, per complicada que sigui, si som capaços d'observar-la a una certa distància i veure totes les peces que tenim damunt el tauler és molt possible que adquireixi una nova dimensió i aprenguem a relativitzar-la. No podem combatre el foc des de dins les flames, hem de deixar la distància suficient que ens permeti veure el seu abast i d'aquesta manera accedir als recursos necessaris per poder-lo apagar.

Fer girar la rodeta de l'hamster pot ser un joc molt divertit si necessitem desfogar-nos una estona i cremar calories, però si no volem quedar atrapat eternament en un bucle infinit cal que descobrim la seva veritable naturalesa des de l'exterior. En aquest cas la solució és molt senzilla: només cal saber parar.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 14-01-2022 al 20-01-2022

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

T'interesses per una pràctica o estudi poc convencional. Com sigui, ja no vols fer el mateix de sempre. En aquests dies pot emergir el teu costat més sensible i protector.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Voldries reconciliar-te amb el passat, pot ser una exparella, un familiar o amiat. Fas un esforç extra per millorar la teva imatge o sentir-te més a gust amb tu mateix.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Mercuri retrògrad a Casa IX pot fer-te redefinir un projecte. Sembla que algun tipus de retard t'obliga a esperar. Aprofita el temps per perfeccionar el teu objectiu.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Podries recuperar part d'una quantitat de diners que et deuen o que estàs a l'espera de pagament. El pare o una persona de més edat que tu pot brindar-te la seva ajuda.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Mercuri retrògrad a Casa VII inclina als retrobaments amb exparelles o d'altres persones que pertanyen al teu passat. Despeses extra, vinculades als fills o a un nou amor.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Mercuri retrògrad pot portar una etapa d'espera al sector laboral. En la salut, és temps de tenir més cura i de ser conscient d'algun error del passat, per no repetir-lo.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Si estàs interessat sentimentalment en una persona, observaràs en la distància abans d'apropar-t'hi. Et proposes deixar de fer tanta vida sedentària i surts a caminar.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

El Sol amb Plutó col·labora a reafirmar-te i a mostrar la teva essència sense complexos. Compte amb l'excés d'orgull i la supèrbia. Treus la Visa i et dones alguns plaers.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Mercuri retrògrad per Casa III inclina a certa desconfiança, però també pot ajudar-te a expressar les teves idees i reflexions de manera més elaborada, sobretot per escrit.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Potser has estat una mica innocent amb persones del teu entorn i et penedeixes d'haver-hi confiat. Et fas el ferm propòsit de centrar-te més en els teus propis interessos.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Si et sents més cansat, aviat el Sol entrarà al teu signe i recuperaràs el to vital. En assumptes importants, no prenguis decisions precipitades, pren-te el teu temps.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

La tibantor de Mart amb Neptú pot inclinar-te a la impaciència o a posar energia en objectius estèrils. Tria bé cap on vols dirigir-te per no haver de tornar enrere.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret Valls

'El día de la bandera'

De Sean Penn

Carta al pare

L'actor i cineasta Sean Penn, molt unit des de sempre al Festival de Cinema de Canes, va intentar refer-se en l'edició de 2021, sense gaire sort, amb la seva sisena realització, *El día de la bandera* (*Flag Day*), del mal sabor de boca que va deixar el seu anterior film a concurs en l'edició de 2016, el melodrama *Diré tu nombre* (*The Last Face*), amb Javier Bardem i Charlize Theron. Ara arriba als cinemes *El día de la bandera*, film inspirat en el cas real del criminal John Vogel, una història novel·lada per la seva filla, la periodista Jennifer Vogel.

El día de la bandera reposa sobre el punt de vista de Jennifer Vogel, interpretada per Dylan Penn, filla del mateix director Sean Penn. El film s'estructura a partir d'un gran *flashback* en el qual la filla recorda la figura del seu pare, John Vogel, paper reservat al director Sean Penn, a partir de la sorprenent notícia on s'informa que el seu pare és un falsificador de diners abatut per la policia després d'una fugida i persecució policial.

Aquest film retrospectiu esdevé un elogi del pare a ulls d'una filla molt unida a la figura paterna. Tot i tractar-se d'un taramba sense encert en els negocis, amb derivada criminal inclosa, i malgrat la conflictiva relació mantinguda amb la seva exdona, Patty

(Katheryn Winnick), mare de Jennifer, resta una carta d'amor de la filla a un pare admirat, respectat i desitjat, feta sense retrets.

Una pel·lícula feta en família, entre pare i filla, i on fins i tot trobem un altre fill del matrimoni Sean Penn i Robin Wright, Hopper Jack Penn, que interpreta el germà de Jennifer en el film. En l'àmbit artístic, l'actriu Dylan Penn s'esforça a mantenir la dignitat i l'enteresa en la seva interpretació, però el paper com a actor de Sean Penn el descobrim ple de gestos apresos, ara completament amanerats, que apropen la seva actuació a la caricatura.

Tot i la seva davallada crítica pel que fa a la seva darrera filmografia com a director, lluny del ressò de films com *Hacia rutas salvajes* (*Into the Wild*) (2007), aquí podríem dir que dirigeix molt millor que interpreta, tot i les seves evidents limitacions. L'usual format trencaclosques de la trama i el seu to melodramàtic ple d'estereotips, a més de l'ús de clíxés visuals evocadors del cinema de Terrence Malick, un estil entre la publicitat i la poesia, l'acaba perjudicant més que beneficiant.

Cal fer esment que aquesta pel·lícula compta amb versió doblada al català i versió original subtitulada en català en algunes sales de cinema.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Judit Neddermann presenta 'Aire' al Teatre Auditori de Granollers

'Aire', Judit Neddermann. Teatre Auditori de Granollers. Dissabte, 15 de gener, 20.00h.

La cantant i compositora de Vilassar de Mar presenta el seu quart àlbum i també el primer que grava en castellà. Un viatge a Cuba; el vincle amb Alejandro Sanz, que la va esperonar a explorar altres camps, i el seu interès a conquerir altres espais de creativitat la van animar a prendre aquest nou camí d'expressió.

Cosmos Quartet, a L'Atlàntida

Cosmos Quartet i Arnau Tomàs. Sala Joaquim Maideu de L'Atlàntida, Vic. Diumenge, 16 de gener, 18.00h.

Un dels quartets catalans més destacats, el Cosmos Quartet, i el violoncel·lista Arnau Tomàs, del Quartet Casals, presenten dues obres cabdals de la música de cambra: el primer quartet de Brahms i el quintet per a dos violoncel·lats de Schubert.

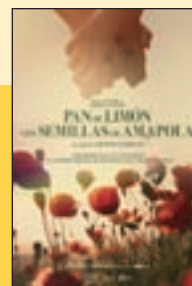
CINECLUB

CINECLUB VIC
18 de gener de 2022
20h
L'Atlàntida

'La profecía'

EUA-Regne Unit, 1976. Dir.: Richard Donner. Terror, intriga. El fill de Katherine (Lee Remick) i Robert Thorn (Gregory Peck) mor poc després del part. Convençut pel pare Spiletto (Martin Benson), Thorn decidirà intercanviar el seu fill per un nen orfe sense dir res a la seva dona, ignorant-ne l'origen satànic. L'horror comença quan, al cinquè aniversari de Damien (Harvey Stephens), inesperadament la seva mainadera se suïcida. Un sacerdot que intenta advertir Robert del perill que corre mor en un inesperat accident. El creixent nombre de morts fa que Robert, per fi, s'adoni que el nen que han adoptat és l'Anticrist i que cal eliminar-lo per impedir que es compleixi una terrible profecia.

CICLE GAUDÍ

AC GRANOLLERS
18 de gener de 2022
19h - Cicle Gaudí
Cinema Edison

ALTER CINEMA
20 de gener de 2021
21h - Cinema el Casal
de Torelló

'Pan de limón con semillas de amapola'

Catalunya, 2021 Dir.: Benito Zambrano.

Drama. En un petit poble de l'interior de Mallorca, l'Anna i la Marina, dues germanes que van ser separades en l'adolescència, es retroben per vendre un forn que han heretat d'una misteriosa dona a qui creuen no conèixer. Les germanes són dues dones amb vides molt diferents. L'Anna tot just ha sortit de l'illa i continua casada amb un home que ja no estima. La Marina viatja pel món treballant com a doctora per a una ONG. Mentre intenten descobrir els secrets que conté la seva herència enigmàtica, Anna i Marina hauran de fer front a vells conflictes familiars i intentar recuperar els anys perduts.

CINEMES

BUSCANDO LA MÁGICA DOREMI

Japó 2020. Dir. Junichi Sato i Haruka Kamatani. Animació. Miri Yoshizuki és una oficinista de 27 anys que torna al Japó. Sora Nagase és una estudiant universitària de 22 anys que aspira a convertir-se en professora. Reika Kawatani és una treballadora a temps parcial en una botiga d'*okonomiyaki* de 20 anys. Malgrat ser tan diferents, alguna cosa les uneix entre elles, una gemma màgica, que els portarà a una màgica aventura. Pel·lícula de la sèrie anime *La màgica Do-Re-Mi*, amb motiu del seu vintè aniversari.

¡CANTA! 2

EUA 2021. Dir. Garth Jennings. Animació. Buster Moon i els seus amics han de persuadir l'estrella del rock Clay Calloway perquè s'uneixi a ells en l'estrena d'un nou espectacle.

DELICIOSO

França 2021. Dir. Eric Besnard. Amb Grégory Gadebois i Isabelle Carré. Comèdia. França, 1789, en els dies previs a la Revolució. Amb l'ajuda d'una jove de

grans habilitats, un xef que ha estat acomiadat pel seu senyor troba la força per alliberar-se de la seva posició com a servent i obrir el primer restaurant del país.

EL CONTADOR DE CARTAS

EUA 2021. Dir. Paul Schrader amb Oscar Isaac i Tye Sheridan. William Tell és un exmilitar i jugador professional de pòquer. La seva meticulosa vida es trastoca quan se li acosta Cirk, un jove que demana ajuda a Tell per executar el seu pla de venjança contra un coronel militar.

EL DÍA DE LA BANDERA

EUA 2021. Dir. Sean Penn. Amb Sean Penn, Dylan Penn i Miles Teller. Drama. Basada en fets reals, la cinta segueix un dels grans delinqüents als Estats Units, i protagonitza la quarta major confiscació de bitllets falsos de la història del país. Falsificador, lladre de bancs i estafador, però també un pare de família que té una filla que rep el seu llegat.

LUNÁTICOS

Alemanya 2021. Dir. Ali Samadi Ahadi. Animació.

Basat en un dels llibres infantils més populars d'Alemanya, *Moonbound* explica la història del petit Pete, que s'embarca en un viatge encantador juntament amb l'escarabat, el Sr. Zoomzeman i Sandman per rescatar a la seva germana petita del malvat Moon Man.

MAMÁ O PAPÁ

Espanya 2021. Dir. Dani de la Orden. Amb Paco León i Miren Ibarguren. Comèdia. Flora i Víctor són els pares que tot nen voldria tenir: moderns, divertits i afectuosos. No obstant això, tot es torça el dia que decideixen divorciar-se i apareix l'oportunitat laboral amb la qual porten somiant tota la vida. Només hi ha un problema: la custòdia. Cap està disposat a cedir. Així que, per ordre de la jutgessa, els nens hauran de decidir amb qui es queden: amb la mare o amb el pare. A partir d'aquest moment, els pares modèlics es declaren la guerra i no hi haurà treva. Tots dos faran tot el possible per no obtenir la custòdia dels seus fills.

MATRIX RESURRECTIONS

EUA 2021. Dir. Keanu Reeves i Carrie-Anne Moss. Ciència-ficció. Neo viu una vida normal i corrent a San Francisco mentre el seu terapeuta li prescriu pastilles blaves. Fins que Morfeo li

ofereix la pastilla vermella i torna a obrir la seva ment al món de Matrix.

MADELEINE COLLINS

França 2021. Dir. Antoine Barraud. Amb Virginie Efira i Bruno Salomone. Thriller. Judith porta una doble vida entre Suïssa i França. D'una banda, Abdel, amb qui està criant la seva filla en comú. De l'altra, Melvil, amb qui té dos fills una mica més grans. A poc a poc, aquest fràgil equilibri fet de mentides, secrets i anades i vingudes es va fracturant. Davant el desemascarament, Judith tria la fugida cap endavant.

SCREAM

EUA 2022. Dir. Matt Bettinelli-Olpin i Tyler Gillett. Amb Courteney Cox, Neve Campbell i David Arquette. Terror. El malson ha tornat. Vint-i-cinc anys després que tinguessin lloc aquells brutals assassinats al poble de Woodsboro, Califòrnia, i commocionessin

els seus habitants, un nou assassí ha tornat. Fent servir el mateix rostre que Ghostface, el nou agressor començarà a atacar un grup d'adolescents per treure a la llum secrets del mortífer passat del poble.

SPIDER-MAN NO WAY HOME

Estats Units 2021. Dir. Jon Watts. Amb Tom Holland, Zendaya i Benedict Cumberbatch. Ciència-ficció. Per primera vegada en la història cinematogràfica de Spider-Man, el nostre heroi, veí i amic és desemmascarat, i per tant ja no és capaç de separar la seva vida normal dels enormes riscos que comporta ser un superheroï. Quan demana ajuda al doctor Strange, els riscos passen a ser encara més perillosos i l'obliguen a descobrir el que realment significa ser Spider-Man. Seqüela de *Spider-Man: Far from Home*.

THE KING'S MAN: LA PRIMERA MISIÓN

Regne Unit 2021. Dir. Matthew Vaughn. Amb Harris Dickinson i Ralph Fiennes. Comèdia. Un home haurà de lluitar contra rellotge per aturar un grup format pels tirans i les ments criminals més malvades de la història que s'han unit per desencadenar una guerra que matarà milions de persones.

CARTELLERA

CAMPRODON	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	Yo nunca lloro	-	18.00 i 22.00	18.00 i 21.00
RIBES DE FRESER	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Catalunya	Pan de limón con semillas (...)	-	19.00	-
RIPOLL	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	Vuelta a casa de mi hija	-	18.00	17.00
	La casa Gucci	-	20.30	19.30
TORELLÓ	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
El Casal	Pan de limón con semillas (...)	-	-	21.00 (Cicle Gaudi)
VIC	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
L'Atlàntida	La profecia (VOSC)	-	-	20.00 (Cineclub Vic)
VIC	Divendres	Dissabte i diumenge	De dilluns a dijous	
Sucre	Scream	17.50, 20.40 i 22.55	15.35, 17.50, 20.05 i 22.30	17.30, 19.45, 20.50 i 22.00
	Lunáticos	17.20	11.40 (dg.) i 17.20	-
	Lunáticos (cat.)	19.00	15.40 i 19.35	17.30
	Buscando la mágica Doremi	-	15.45	-
	Buscando la mágica Doremi (cat.)	18.00	11.30 (dg.) i 18.00	-
	Buscando la mágica Doremi (VOSE)	20.25	20.25	20.00
	Madeleine Collins (VOSE)	22.15	22.15	21.50

Libertad	21.00 i 23.00	21.00 i 23.00	20.00 i 22.00
Delicioso	22.55	22.55	19.50
Delicioso (VOSE)	20.30	-	21.55
West Side Story (VOSE)	22.10	21.15	21.30
The King's Man: La primera misión	19.45 i 22.35	20.30 i 22.25	17.35 i 19.10
¡Canta! 2!	17.25	11.35 (dg.) i 17.30	17.55
¡Canta! 2 (cat.)	19.35	11.20 (ds.), 11.50 (dg.), 16.20 i 18.25	19.20
¡Canta! 2 (3D)	-	11.20 (dg.) i 13.25	-
West Side Story	20.05	19.00	-
Matrix Resurrections	17.40 i 22.00	16.20, 19.45 i 21.50	18.20 i 21.40
Spider-Man No Way Home	19.30 i 22.15	11.20 (ds.), 11.30 (dg.), 15.30, 19.00 i 21.45	18.05 i 21.20
Spider-Man No Way Home (3D)	18.15	18.15	-
Mamá o papá	18.25	16.00 i 18.25	17.50
Clifford, el gran perro rojo	-	11.50 (dg.)	-
Encanto	17.20	11.25 (dg.), 14.05 i 16.10	-

CARDEDEU	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
Esbarjo	Cerca de ti	20.00	20.00	19.00
	Pan de limón con semillas (...)	-	-	-
				20.00 (Cicle Gaudi)

LA GARRIGA	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Buscant la màgica Doremi	-	16.00	16.30
	Pan de limón con semillas (...)	19.30	19.15	18.15
	The King's Man: La primera misión	21.45	21.30	20.30 (VOSE)
	El amor en su lugar	17.45	17.30 (VOSE)	-
				17.00

GRANOLLERS	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
Edison	La ruleta de la fortuna y la fantasía	19.00 (VOSE)	18.00 i 20.30 (VOSE)	18.00 (VOSE)
	Pan de limón con semillas (...)	-	-	-
				19.00 (Cicle Gaudi)

GRANOLLERS	De divendres a dijous			
Ocine	Spider-Man No Way Home	17.15 i 20.15 / 18.30 / 19.30 i 22.20 / 18.00 i 21.00		
	Clifford, el gran perro rojo	16.00		
	Scream (Atmos)	18.00, 20.15 i 22.30		
	Spider-Man No Way Home (Atmos)	16.00, 19.00 i 21.45		
	¡Canta! 2	16.00 i 18.10 / 18.50 / 17.15 i 19.30		
	Lunáticos	20.20 / 16.00 i 17.45		
	The King's Man: La primera misión	22.00 / 18.50 / 20.00		
	Matrix Resurrections	16.00 / 19.15 i 22.15		
	Scream	21.30 / 19.45 (dj. VOSE) / 16.15		
	Encanto	17.00		
	West Side Story	16.00 i 21.30		
	Mamá o papá	16.00 i 18.00 / 21.15		
	El día de la bandera	22.30		
	Buscando la mágica Doremi (cat.)	16.15 i 18.00		
	El contador de cartas	22.00		
	La casa Gucci	21.45		
	100 días con la Tata	16.15		

SANT CELONI	Divendres	Dissabte i diumenge	Dimecres
Ocine	¡Canta! 2	17.45	15.45 i 18.10
	Sous les étoiles de Paris (VOSE)	20.00	-
	Lunáticos	18.00	16.00 i 17.45
	Buscando la mágica Doremi (cat.)	19.45	19.30
	Scream	18.15, 20.30 i 21.30	16.00, 18.15, 20.30 i 21.30
	Spider-Man No Way Home	18.00, 18.45 i 21.30	15.50, 18.15, 18.45 i 21.45
	Matrix Resurrections	21.00	21.30
	The King's Man: La primera misión	-	20.30
	Lunáticos (cat.)	-	16.30

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Tan mortífera com la comunicació i com la mala interpretació / 2. Maternitat de bosc. Venedor d'enciclopèdies amb moralina / 3. Al cor d'en Lluï. Trec el màxim del dau i em surten malalties a la tiroides. La meitat de molt / 4. Més de tu que del teutó. Aterrín de qualsevol manera a la costa mediterrània / 5. Soroll d'ínfima consideració. Una pila, com a ca la Sílvia / 6. Canta les excel·lències de l'olla remenada. Compost capaç de formar-se per metamerització / 7. Sembla la Lluïseta, aquesta serp de vidre. Lletra de pena / 8. Abonament que et fa sentir com a casa teva. Encisi, encanti / 9. Abracen l'infeliç. Té el cap ben bé al final. Capciró del dit / 10. Vulgar, xabacana. Espio aviam si sóc jo o el sot / 11. L'únic d'avui que perviurà en el demà. Del territori que no sol tremolar. Síntomes d'urticària / 12. Nou xifres per sortir de l'hotel. Fiqui, curiosament, el nas / 13. Per dir-la ja en necessites el triple. Vocalitzen cada serenata.

VERTICALS: 1. Sabatot, que no vals ni per fer el soldat! El més inesperat és trobar-los al ventre / 2. No cal dir que és níquel. Passa d'una línia a l'altra pels passadissos. Tu, que has guillotinat el rei? / 3. No hi ha manera de fer-los a posta. Un art de pesca del carall / 4. Animadversió pel qui aconsegueix el podi. Rosegons residuals. Una enmig de molts / 5. Fa de mal tomar, ja: no manté les constants vitals. Roca vermella que vaig veure a Siena de petita / 6. Tothom menys jo, a carregar-se els emporis! Fonamentat des dels fonaments / 7. Una enmig de morts. Estels fugaços que en lloc de caure s'enlairen. Quina fam més estranya... / 8. L'Enric Mir, rei del petroli. Tan ruca que troba que l'eutanàsia no fa per ella / 9. Ni fonema ni no sé què ema: protozou. Encomana el gust per l'escalada / 10. Abracen en Salvador. Seient atribuït a una localitat. Cursa d'electrons / 11. Inherent, com per exemple la immodèstia en l'Albert Manent. Se'ls gasta al casino / 12. Amb aquesta dosi d'oxigen n'hi ha per tres gotes d'aigua. Fellonia, mesquina i alevosia.

SUDOKUS

AMIC

Dificultat: mitjana

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

	3			6	9	8	2	
			8		2		3	
		8	4				6	
		9	5		8	4		2
5			9					
			1					
8					4			5
	2		3		5		4	
6			2		7	3	8	

Dificultat: molt difícil

		3		2	6			
	2					6		7
				9				8
	7			6		9		
6		9	3		8			
		4				5		
4			7	8				2
			5	4				7

SOLUCIONS

6	5	4	2	9	7	3	8	1
9	2	1	3	8	5	7	4	6
8	7	3	6	1	4	2	9	5
4	8	7	1	2	6	9	5	3
5	1	2	9	4	3	6	7	8
3	6	9	5	7	8	4	1	2
2	9	8	4	3	1	5	6	7
7	4	6	8	5	2	1	3	9
1	3	5	7	6	9	8	2	4

Dificultat: mitjana

8	6	2	5	4	3	1	7	9
4	5	1	7	8	9	3	2	6
9	3	7	6	1	2	8	5	4
2	8	4	9	7	1	5	6	3
6	1	9	3	5	8	7	4	2
3	7	5	2	6	4	9	8	1
5	4	6	1	9	7	2	3	8
1	2	8	4	3	5	6	9	7
7	9	3	8	2	6	4	1	5

Dificultat: molt difícil

S	I	L	L	S	I	L	S	I	O		
T	E	L	F	A	N	E	G	I			
A	S	I	S	M	I	C	U	R			
X	A	R	O	N	A	S	O	T	J		
I	C	S	E	T	M	A	N	A	D		
P	A	S	S	I	E	N	A	R	T		
L	L	I	S	E	T	A	E	N	A		
L	L	O	A	M	E	T	A	M	E	R	
I	N	F	R	A	S	O	M	U	N	T	
T	E	U	T	I	R	E	N	A			
T	I	R	O	S	I	S	M	O			
N	I	A	D	O	R	M	O	R	M	O	
I	N	C	O	M	P	R	E	N	S	I	O